

Vaideotsus

Tallinn

24.09.2014 nr 5.1-5/14-026

Logowest OÜ 15.08.2014 vaide Konkurentsiameti 16.07.2014 otsusele nr 5.1-5/14-020 rahuldamata jätmine

1. Menetluse käik ja poolte seisukohad

28.11.2013 esitas Logowest OÜ (edaspidi Logowest) Konkurentsiametile taotluse, milles palus kontrollida Wienerberger AS-i tegevuse vastavust konkurentsiseadusele ning teha Wienerberger AS-ile ettekirjutus turgu valitseva seisundi kuritarvitamise lõpetamiseks, rikkumisest hoidumiseks ja Logowestile, Forward Grupp OÜ-le (edaspidi Forward) ja Keralat SIA-le (edaspidi Keralat) kaupade müümiseks (edaspidi Taotlus).

16.07.2014 otsusega nr 5.1-5/14-020 lõpetas Konkurentsiamet Wienerbergeri tegevuse kontrollimiseks alustatud järelevalvemenetluse konkurentsiseaduse (KonkS) § 63⁴ lõike 1 p-i 9 alusel (edaspidi Otsus).

15.08.2014 esitasid Logowesti esindajad Konkurentsiameti Otsusele vaide (edaspidi Vaide).

25.08.2014 teatega pikendas Konkurentsiamet Vaide läbivaatamise tähtaega.

29.08.2014 toimus Konkurentsiametis Logowesti lepingulise esindaja suuline ärakuulamine.

29.08.2014 edastas Konkurentsiamet Wienerbergerile Vaide omapoolsete seisukohade esitamiseks, ühes taotlusega teabe nõudes, millele Wienerberger vastas 11.09.2014.

1.1 Vaide põhjendused

Konkurentsiametile esitatud Vaides paluti tunnistada Otsus täielikult kehtetuks ja teha asjas uus otsus, millega teha Wienerbergerile ettekirjutus konkurentsikahjustava tegevuse lõpetamiseks, keelatud teost hoidumiseks ja Logowestile kaupade müümiseks võrdsetel tingimustel teiste ettevõtjatega.

Vaide põhjenduste kohaselt ei olnud Konkurentsiamet õigustatud menetlust lõpetama KonkS § 63⁴ lg 1 p-i 9 alusel, mis eeldab seda, et ettevõtja on lõpetanud menetluse esemeks oleva tegevuse ning puudub vajadus ettekirjutuse tegemiseks. Logowesti poolt Taotluse esitamise põhjuseks oli asjaolu, et Wienerberger keeldus müümast oma tooteid õiglase hinnaga otse

Logowestile, rikkudes seega oma turgu valitseva ettevõtja kohustusi. Logowest leidis, et Wienerberger ei ole oma käitumist muutnud ning säilinud on täpselt selline olukord, mis tingis Taotluse esitamise ja Konkurentsiameti poolt järelevalvemenetluse algatamise. Asjaolu, et Logowest saab osta vastavaid tooteid endiselt sisuliselt lõpptarbijaturnult läbi kolmandatest isikutest edasimüüjate (nagu nt K-rauta ja Ehituse ABC) ei välista Wienerbergeri poolt konkurentsioiguse rikkumist.

Selle tõenduseks, et Wienerberger ei ole oma käitumist muutnud esitas Logowest Konkurentsiametile 04.08.2014 kirjavahetuse Wienerbergeriga, mille kohaselt vastas viimane küsimusele lepingu sõlmimise ja toodete müümise kohta, et kuna Konkurentsiametilt ei ole veel lõplikku seisukohta saadud, siis vastavad Logowestile hiljem. Siiski märkis Wienerberger, et Logowest saab tooteid osta üksnes edasimüüjate kaudu.

Vaides on leitud, et Konkurentsiamet on ekslikult tõlgendanud Logowesti vastust taotlusele teabe saamiseks. Vastupidiselt Otsuses märgitule ei ole Logowest kinnitanud, et soovib osta Wienerbergeri tooteid Eesti hinnakirja alusel ja edasimüüjate kaudu. Logowest on oma vastuses taotlusele teabe saamiseks märkinud, et: „Logowest soovib osta toodangut Eesti hinnakirja alusel“. See tähendab, et Logowest on aktsepteerinud Wienerbergeri Eesti hinnakirja alusel toodete ostmist, kuid ei ole nõustunud tooteid ostma edasimüüjate vahendusel (ehk kolmandatelt isikutelt) nende poolt lisatud juurdehindlusega. Logowest soovib osta tooteid Wienerbergerilt sama hinnakirja alusel nagu seda teevad teised Eesti edasimüüjad. Kõrgema hinnaga toodete ostmine ei võimalda Logowestil tegutseda konkurentsivõimeliselt. Vaide kohaselt saab taoline Logowesti nõustumine igal juhul puudutada üksnes Wienerbergeri kohustust kohelda isikuid võrdselt. Seda, kas Eesti hinnakiri ei kujuta endast ebaõiglaselt kõrget hinda ja selles osas eraldiseisvat Wienerbergeri poolt turgu valitseva seisundi kuritarvitamist, tuleb Konkurentsiametil hinnata lisaks.

Vaide kohaselt ei ole Konkurentsiamet, lisaks ebavõrdse kohtlemise võimalikule rikkumisele, mingil määral analüüsinud ka seda, kas Wienerbergeri hind oli iseenesest ebaõiglaselt kõrge ja kas see oleks võinud sellisena kujutada eraldiseisvat turgu valitseva seisundi kuritarvitamist. Logowest selgitas juba Taotluses, et järsk hinnatõus ja varasema ärimudeli katkestamine on lubamatud, kui need sammud pole objektiivselt põhjendatud ja kui kehtestatud hind ületab kulusid ja mõistlikku kasumit. Konkurentsiameti Otsuse põhjendustes ei ole aga mingil määral välja toodud, millised konkreetset objektiivsed kriteeriumid õigustasid Logowestile müümise lõpetamist või kõrgema hinna rakendamist. Vaide esitaja leidis, et Konkurentsiamet oleks Otsuses pidanud konkreetset välja tooma, (i) kas Wienerbergeri poolt kohaldatav hind on õiglane ja millistel põhjendustel; (ii) millised konkreetset nõuded on aktsepteeritud edasimüüjatel (nt K-rauta ja Ehituse ABC) täidetud, aga ei ole täidetud Logowestil ja (iii) kas ja kuidas konkreetset õigustasid need asjaolud ärimudeli katkestamist (ehk kas need kriteeriumid on müümisest keeldumise objektiivseteks ja proportsionaalseteks alusteks ja, kuna Wienerberger on varasemalt pidanud Logowestile tarnimist efektiivseks, siis millised asjaolud õigustavad selle ärimudeli muutmist).

Vaide esitaja leidis, et Konkurentsiamet on Otsuses rikkunud oluliselt motiveerimise nõuet, kui selgitas lakooniliselt, et Logowesti eristamine teistest edasimüüjatest on õigustatud, sest Logowest ei vasta Wienerbergeri poolt kehtestatud standarditele edasimüüjate kohta. Logowest on vastuses taotlusele teabe saamiseks selgitanud oma vastavust standarditele. Veelgi enam, Wienerberger ei ole eelneva pikaajalise koostöö jooksul kordagi nõudnud lao ja väljapanekute olemasolu ega kontakte arhitektidega. Konkurentsiamet on Otsuses jätnud eelviidatud Logowesti selgitused arvesse võtmata. Konkurentsiamet ei ole sisuliselt

põhjendanud, miks Logowest ei vasta edasimüüja standarditele ning millistele standarditele peaks Wienerbergeri edasimüüja vastama.

Vaides on välja toodud, et Wienerberger on ka ise kinnitanud, et tegelik põhjus, miks Logowestiga lepingulised suhted lõpetati, oli seotud Wienerbergeri kontserni uue ärimudeli kasutuselevõttuga. [...]. Logowesti hinnangul ilmneb nendest Wienerbergeri selgitustest hoopis, et Wienerberger soovib edasimüüjate piiramisega vähendada konkurentsi ka lõpptarbijate turul. Olles kõrvaldanud edasimüüjad nagu Logowest, neile toodete tarnimisest keeldumisega, on võimalik Wienerbergeri kontsernil tõsta lõpptarbijate jaoks toodete hinda oma äranägemise järgi. Logowest on Taotluses selgitanud, et selline käitumine on õigusvastane ning seda on kinnitanud ka Euroopa Kohus.

Konkurentsiamet on Otsuses avaldanud kahtlust oma pädevuse osas vaidluse käsitlemiseks konkurentsiseaduse alusel. Tegemist on mittekateoorilise seisukohaga, mis sellisena ei saa olla otsuse õiguspäraseks põhjenduseks. Logowest leiab, et haldusakt peab olema selge ja üheselt mõistetav (haldusmenetluse seaduse (HMS) § 55) ning haldusakti põhjendus peab sisaldama nii faktilist kui ka õiguslikku motivatsiooni. HMS § 56 lg 1-3 kohaselt peab kirjalik haldusakt olema kirjalikult põhjendatud; haldusakti põhjenduses tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Riigikohus leidis oma otsuses 3-3-1-13-02 (p 14), et „faktilises motiveeringus peavad olema ära näidatud asjaolud, mis toovad kaasa akti aluseks oleva õigusnormi kohaldamise. Oluline on ka faktilise ja õigusliku motivatsiooni omavaheline loogiline sidumine, mis peab haldusakti adressaati ja aktiga tutvujat veenma, et juhtumi asjaolud koostoides kohaldatavate õigusaktidega toovad tõepoolest kaasa just sellesisulise haldusotsustuse tegemise“. Käesoleval juhul on Otsus olulises osas põhjendamata, sh on ebaõige ja põhjendamata Konkurentsiameti „kahtlus“ oma pädevuse puudumise kohta. Haldusakti motiveerimata jätmine ei võimalda halduskohtul kontrollida haldusakti andmise motiive ning kooskõla seadusega, muutes seeläbi haldusakti õiguspärasuse kontrollimise võimatuks ning haldusaktis sätestatu ebaselgeks.

Hoolimata eelmärgitust on Logowest seisukohal, et antud juhul tuleb Wienerbergeri konkurentsioiguse rikkumistele kohaldada Eesti konkurentsiseadust. Wienerbergeri tegevus omab mõju eelkõige just Eesti turul, vaatamata sellele, et lõpptarbija asub Venemaal. Konkurentsioiguse rikkumisest tulenevat kahju konkurentsile ei tohi hinnata ainult lõppturu kontekstis vaid arvesse peab võtma ka teisi turustamisahela tasandeid ja turge, kus rikkumised võivad konkurentsi kahjustada. Selliselt tuleb tingimata arvestada, et antud juhul on konkurents eelkõige kahjustatud just tootja ja edasimüüja vahelisel turul, mistõttu on konkurents kahjustatud Eestis. Lisaks sellele on konkurentsi rikkuv tegevus toime pandud Eestis. Vaide esitaja tõdeb, et ilmselt tekib Wienerbergeri poolt konkurentsioiguse rikkumisest kahju konkurentsile lisaks ka Venemaal lõpptarbija turul, kuid see ei välista mingil juhul Eesti konkurentsiseaduse kohaldumist. Seetõttu, kuna konkurents on kahjustatud Eestis, kohaldub konkurentsioiguse rikkumisele Eesti konkurentsiseadus.

Täiendavalt Vaides esitatule selgitas Logowesti esindaja Triinu Järviste 29.08.2014 seletuse andmisel, et Logowest otseselt ei konkureeri edasimüüjateks olevate Bauhofi ja K-rautaga. Samas konkureerib Logowest nende edasimüüjatega, kes müüvad Wienerbergeri telliseid

Venemaale. Seletuse andja leidis, et konkurentsi rikkumine on toimunud Eestis ning konkurentsiseadus kohaldub. Mõju konkurentsile tähendab seda, et Logowesti positsioon Eestis on halvem võrreldes Eesti ettevõtjatega, kes müüvad Wienerbergeri telliseid Venemaale.

1.2 Wienerbergeri seisukohad

29.08.2014 edastas Konkurentsiamet Wienerbergerile Vaide omapoolsete seisukohade esitamiseks, ühes taotlusega teabe nõudes, millele Wienerberger vastas 11.09.2014.

Wienerberger on seisukohal, et Konkurentsiamet oli õigustatud menetlust lõpetama.

Vastuses märkis Wienerberger, et jääb oma varasemalt esitatud seisukohtade juurde, mille kohaselt ei oma Wienerberger turgu valitsevat seisundit ning isegi, kui Wienerbergerit saaks pidada turgu valitsevaks ettevõtjaks, ei oleks ta antud menetluses tuvastatud asjaoludel rikkunud konkurentsiseaduse nõudeid.

Wienerberger märkis vastuses, et Konkurentsiamet lõpetas menetluse KonkS § 63⁴ lg 1 p-i 9 alusel, kuna Konkurentsiameti hinnangul oli Wienerberger lõpetanud menetluse esemeks oleva tegevuse, mis seisnes selles, et Wienerberger avaldas järelevalvemenetluse käigus, et on nõus müüma Logowestile, Keralatile ja Forwardile oma tooteid. Seejuures ei andnud Konkurentsiamet hinnangut, kas Wienerberger on turgu valitsev ettevõtja ning kas ta võib olla rikkunud turgu valitsevat seisundit. Seega tuvastas Konkurentsiamet menetlust lõpetades, et võimalus osta Wienerbergeri tooteid edasimüüjate kaudu on piisav, et järelevalvemenetlust mitte jätkata.

Wienerberger asus seisukohale, et kuna Konkurentsiamet tuvastas Otsuses, et turgu valitseva seisundi kuritarvitamist ei saa eksisteerida olukorras, kus Logowest, Keralat ja Forward saavad Wienerbergeri tooteid osta edasimüüjate kaudu, puudub vajadus analüüsida, kas ja millal täpselt Wienerberger muutis oma käitumist. Arvestades, et Logowest, Keralat ega Forward ei väljendanud kunagi oma soovi osta Wienerbergeri tooteid edasimüüjate kaudu ning seetõttu avaldas Wienerberger selle võimaluse alles järelevalvemenetluse käigus ning Wienerberger polnud lepingute lõpetamise järel edasisi lepinguid sõlminud ega uusi pakkumisi teinud, võib öelda, et Wienerberger muutis oma käitumist, kui teavitas Logowesti sellisest võimalusest menetluse käigus. Wienerberger leidis, et Konkurentsiamet oli õigustatud lõpetama menetlust KonkS § 63⁴ lg 1 p-i 9 alusel, kuid Konkurentsiameti argumentidele ning menetluse käigus tuvastatud asjaoludele tuginedes oleks olnud alus lõpetada menetlus ka KonkS § 63⁴ lg 1 p-i 1 alusel, kuna menetluse käigus rikkumist ei tuvastatud.

Vastuses kohaselt ei nõustunud Wienerberger Logowesti seisukohaga, et Konkurentsiameti selgitused võimaliku konkurentsiseaduse mittekohaldumise kohta antud asjas kujutavad endast mittekategorilist seisukohta, mis ei saa olla Otsuse õiguspäraseks põhjenduseks ning sellega on Konkurentsiamet rikkunud haldusakti selguse ja üheselt mõistetavuse ning motiveerituse nõuet. Konkurentsiamet ei anna Otsuses lõplikku vastust küsimusele, kas konkurentsiseadus on antud asjas kohalduv, kuna selleks puudub vajadus. Wienerberger leidis, et kuna Konkurentsiamet tuvastas Otsuses, et on alus menetluse lõpetamiseks, võis pädevuse küsimuse jätta lahtiseks. Konkurentsiamet esitas argumentatsiooni oma pädevuse osas täiendava selgitusena ilma, et oleks sellega põhistanud oma põhijäreldust rikkumise lõpetamise osas.

Wienerberger nõustus Konkurentsiameti seisukohaga selles, et Eesti konkurentsioigus käesolevas asjas ei kohaldu. Logowest ei ole esitanud Vaides midagi, mis kinnitaks vastupidist. Veelgi enam, Logowesti väited vastupidi kinnitavad seisukohta, et potentsiaalne konkurentsimoju antud asjas avalduks Venemaa turul. Nimelt selgitab Logowest Vaide punktis 14 järgmist: */.../ Wienerberger soovib edasimüüjate piiramisega vähendada konkurentsi ka lõpptarbijate turul. Olles kõrvaldanud edasimüüjad nagu Logowest, neile toodete tarnimisest keeldumisega, on võimalik Wienerbergeri kontsernil tõsta lõpptarbijate jaoks toodete hinda oma äranägemise järgi./.../*. Nõustumata Logowesti väidetega, leiab Wienerberger, et need väited toetavad hoopis asjaolu, et võimalik konkurentsi kahjustav mõju, kui see eksisteeriks, avalduks lõpptarbijatele. Kuna Logowesti kaudu müüakse tooteid aga üksnes Venemaa turule, avalduks seega ka konkurentsi kahjustav mõju üksnes Venemaa turul. Logowest ei ole esitanud argumente selles osas, kuidas tarnimisest keeldumine Logowestile saaks potentsiaalselt avaldada mõju Eesti turule. Seega ei saaks ka väidetav rikkumine kahjustada konkurentsi Eesti territooriumil ning tulenevalt KonkS § 1 lg-st 2 ei kuulu konkurentsiseadus antud asjas kohaldamisele.

Kokkuvõtteks leidis Wienerberger, et Vaides ei ole esitatud argumente ega asjaolusid, mis viitaksid Otsuse kehtetuks tunnistamise ning asjas uue otsuse tegemise põhjendatusele.

Lisaks selgitas Wienerberger vastuseks Konkurentsiameti küsimustele järgmist.

Kui Logowest, Forward ja Keralat täidaks edasimüüjate valimiseks kehtestatud ja Konkurentsiametile 29.01.2014 vastuses (punkt 2.9) esitatud standardid, loeks Wienerberger Logowesti, Forwardit ja Keralati edasimüüjateks ning neil oleks võimalik osta Wienerbergeri tooteid samadel tingimustel nagu teistel Eesti edasimüüjatel (nt Bauhof).

Vastuse kohaselt ei ole Logowest, Forward ja Keralat vastanud standarditele, kuna need ettevõtjad on teostanud Wienerbergeri toodete osas vaid logistikafunktsiooni, kusjuures standardid on välja töötatud edasimüüjaid silmas pidades.

Wienerberger selgitas, et eelviidatud ja Konkurentsiametile 29.01.2014 vastuses esitatud standardid kohalduvad Venemaa turul. Eesti turul kohalduvad printsipiis samasugused standardid, kuid need ei ole kusagil spetsiifiliselt kajastatud ega kirja pandud. Wienerberger märkis, et kuna Logowest, Forward ja Keralat müüvad tooteid üksnes Venemaa turul, ei ole neile kohaldunud Eesti standardid.

Wienerbergeri hinnangul saab Eestis selgelt eristada spetsialiseerunud edasimüüjaid, kes käitavad ehitusmaterjalide poode (näiteks Bauhof, Rautakesko) logistikaettevõtetest (näiteks Logowest), kellel pole poode, spetsialiseerunud tööjõudu, kontakte arhitektidega jne. Kuna printsipiis ei saa logistikaettevõtja vastata standardite aluseks olevale ärimudelile, on selge, et ei Logowest, Forward ega Keralat ei vasta ka eelviidatud standarditele.

Seda põhimõtet, et Eestis ja Balti riikides müüakse Wienerbergeri kontserni ettevõtjate poolt toodetud tooteid üksnes edasimüüjate kaudu, kes ostavad need Wienerberger AS-ilt, on rakendatud alates 01.04.2013, kui Wienerbergeri kontserni siseselt otsustati muuta ärimudelit ning tellimusi Logowestilt enam ei aktsepteeritud.

Logowestil, Forwardil ja Keralatil oli koheselt võimalus pärast lepingu lõpetamist osta Wienerbergeri tooteid edasimüüjate kaudu. Samas puudub kirj vahetus sellisest võimalusest

teavitamise kohta, kuna Logowest, Forward ja Keralat olid pärast lepingute lõpetamist väljendanud oma selget soovi osta tooteid üksnes otse Wienerbergerilt.

2. Vaideotsuse põhjendused

Konkurentsiamet ei nõustu Vaidega ja leiab, et see on põhjendamatu ning tuleb jätta rahuldamata.

Konkurentsiamet põhjendab Vaide rahuldamata jätmist alljärgnevalt.

Vaide kohaselt ei ole Wienerberger oma tegevust muutnud, sest säilinud on täpselt sama olukord, mis valitses Taotluse esitamise ajal – Wienerberger keeldub müümast oma tooteid õiglase hinnaga otse Logowestile. Seetõttu leiab Vaide esitaja, et Konkurentsiamet ei olnud õigustatud lõpetama järelevamenetlust KonkS § 63⁴ lg 1 p-i 9 alusel.

Konkurentsiamet on seisukohal, et järelevamenetluse lõpetamiseks valitud õiguslik alus oli õige ja põhjendatud.

Taotluse kohaselt peatas Wienerberger alates 01.04.2013 Logowestilt ja Keralatilt ning 01.10.2013 Forwardilt tellimuste vastu võtmise. Peale seda lõpetas Wienerberger nende ettevõtjatega ka lepingulised suhted. Ei taotluses ega ka osapoolte enda poolt Konkurentsiametile hilisemalt esitatud teabes ei sisaldunud mingeid viiteid sellele, justkui oleks Logowestil võimalik toodete ostmist mingitel muudel tingimustel jätkata. Järelevamenetluse läbiviimise ajal teatas Wienerberger Konkurentsiametile, et Logowestil, Keralatil ja Forwardil on siiski võimalus osta Wienerbergeri tooteid Eestis edasimüüjateks olevate ehituspoodide kaudu ning Eesti hinnakirjajärgsete hindadega, millele lisandub edasimüüja poolt määratud juurdehindlus. Konkurentsiameti hinnangul võib järelevamenetluse kestel ostuvõimalusest ja uutest kauplemistingimustest teavitamist käsitleda kui varasema ning Taotluse esitamise aluseks oleva tegevuse lõpetamisena Wienerbergeri poolt.

KonkS § 63⁴ lg 1 p-des 1-10 on sätestatud menetluse lõpetamise alused, mille vahel on ametil võimalik lähtuvalt kogutud tõenditest ja faktilistest asjaoludest valida sobivaim. Käesoleval juhul pidas Konkurentsiamet Otsuses ja eelpool täiendavalt kirjeldatud kaalutlustel sobivaimaks KonkS § 63⁴ lg 1 p-i 9. Konkurentsiamet leiab, et arvestades käesoleva menetluse aluseks olevaid asjaolusid võinuks lõpetamise õiguslikuks aluseks valida põhimõtteliselt ka KonkS § 63⁴ lg 1 p-i 1, mis näeb ette, et amet võib menetluse lõpetada, kui ettevõtja tegevuses puuduvad konkurentsiseaduse rikkumise tunnused. Menetluse lõpetamiseks alternatiivsete faktiliste ja õiguslike aluste olemasolu ei tähenda, et vaidlustatud Otsus oleks kehtetu. Sarnasele seisukohale on asunud ka Riigikohtu halduskolleegium otsuses nr 3-3-1-49-08. Isegi, kui Logowestil on kogu järelevamenetluse kestel olnud võimalik osta Wienerbergeri tooteid läbi Eesti edasimüüjate, siis tähendaks see üksnes seda, et järelevamenetlus oleks tulnud lõpetada KonkS § 63⁴ lg 1 p 1 alusel seoses konkurentsiseaduse rikkumise tunnuste puudumisega Wienerbergeri tegevuses. Õigusliku aluse selline muutmine ei muudaks aga antud juhul sisuliselt Konkurentsiameti lõppjärelust, et järelevamenetlus tuleb lõpetada (Otsuse resolutiivosa). HMS § 60 lg-st 2 tulenevalt on kohustuslik justnimelt haldusakti resolutiivosa ning haldusakti muudel osadel, sealhulgas haldusakti põhjenduses tuvastatud asjaoludel on iseseisev õiguslik tähendus ainult seaduses sätestatud juhtudel. Seega, Otsuse tühistamine selle tõttu, et Konkurentsiamet tugines

menetluse lõpetamise õigusliku alusena KonkS § 63⁴ lg 1 p-ile 9, mitte KonkS § 63⁴ lg 1 p-ile 1, tooks kaasa selle, et Konkurentsiamet peaks välja andma samasuguse resolutiivosaga haldusakti, mis oleks aga ilmselgelt ebaotstarbekas.

Vaides on leitud, et Otsuses puuduvad sisulised põhjendused selle kohta, miks Logowest ei vasta edasimüüjatele kehtestatud standarditele, millistele standarditele peaks vastama Wienerbergeri edasimüüja ning samuti selle kohta, kuidas need asjaolud õigustasid ärimudeli katkestamist Logowesti, Keralati ja Forwardiga (kas edasimüüjate standardid on müümisest keeldumise objektiivseks ja proportsionaalseks aluseks). Vastavate põhjenduste puudumise tõttu on Konkurentsiamet väidetavalt oluliselt rikkunud haldusakti motiveerimise nõuet.

Konkurentsiameti hinnangul on Otsuses piisavalt selgitatud seda, miks ei saa Logowesti, Keralati ja Forwardit käsitleda edasimüüjana ning miks need ettevõtjad saavad Wienerbergeri tooteid osta Wienerbergeri poolt teavitatud viisil. Asjaolu, et Vaide esitaja ei nõustu Konkurentsiameti põhjendustega ja ei soovi osta Wienerbergeri tooteid Wienerbergeri poolt väljatöötatud uute tingimuste kohaselt (s.t läbi Eesti edasimüüjate ja edasimüüja juurdehindluse võrra kõrgema hinnaga), ei tähenda, et Konkurentsiamet oleks Otsust puudulikult motiveerinud.

Menetluse kestel esitas Wienerberger Konkurentsiametile loetelu edasimüüjatele kehtestatud standarditest, milliseid amet on Otsuses kokkuvõtlikult ka välja toonud (Otsuse lk 13). Nende standardite kohaselt peavad edasimüüjad olema spetsialiseerunud ehitusmaterjalide müügile, sh omama vastavaid müügikohti ning personali ja turundust, mis on loodud Wienerbergeri toodete müügi edendamiseks. Konkurentsiameti ülesandeks ei ole kontrollida seda, kas ettevõtja täidab kõik edasimüüjatele kehtestatud spetsiifilised standardid, vaid seda, kas ettevõtjaid, kes nendele standarditele vastavad, koheldakse võrdväärselt. Antud juhul on siiski ka Wienerbergeri poolt kehtestatud standardeid üksikasjalikult analüüsivalt mõistlikult arusaadav, et Logowesti tegevus ei ole võrreldav ehituspoodidega, kes tegutsevad Wienerbergeri edasimüüjatena. Logowest ja Eestis Wienerbergeri edasimüüjateks olevad ehituspoodid tegutsevad oluliselt erinevates konkurentsitingimustes. Wienerbergeri selgituste kohaselt on Logowest teostanud Wienerbergeri toodete osas logistikafunktsiooni, eristudes selgelt spetsialiseerunud edasimüüjatest, kes käitavad ehitusmaterjalide poode (nt Bauhof, Rautakesko). Konkurentsiamet on endiselt seisukohal, et kuivõrd Logowesti, Keralati ja Forwardi opereerimisel ei ole ühtegi ehituspoodi, siis ei saa neid ettevõtjaid lugeda ka edasimüüjateks Wienerbergeri poolt kehtestatud standardite mõttest lähtuvalt. Vastupidiselt Vaides esitatuga leiab Konkurentsiamet, et lao- või kontoriruumides Wienerbergeri toodete väljapanekute ja nende toodetega kursis olevate töötajate olemasolu ei ole ilmselgelt võrreldav ehituspoe opereerimisega. Isegi kui väita, et Logowest täidab formaalselt mõningaid Wienerbergeri poolt kehtestatud tingimusi, ei saa sellest järeldada, et Wienerberger oleks seetõttu kohustatud Logowestile tooteid teiste edasimüüjatega samadel tingimustel müüma. Konkurentsioiguslikult võib selline kohustus tekkida alles siis, kui Logowest on sisuliselt võrreldav teiste edasimüüjatega, mida ta aga hetkel ilmselgelt ei ole.

Eelnevast tulenevalt on põhjendatud, et Logowest, Keralat ja Forward ei saa osta Wienerbergeri tooteid võrdsetel tingimustel Eesti edasimüüjatega.

Vaide esitaja on Konkurentsiametile ette heitnud, et Otsuses ei ole analüüsitud seda, kas lepingute lõpetamine Logowesti, Keralati ja Forwardiga oli põhjendatud ning kas neile ettevõtjatele Wienerbergeri poolt kehtestatud hinnad olid ebaõiglased ja diskrimineerivad.

Samuti on Vaide esitaja leidnud, et Konkurentsiamet oleks täiendavalt pidanud hindama ka Eesti hinnakirja hindade vastavust konkurentsiseadusele.

Otsuses leidis Konkurentsiamet, et kuivõrd Logowestil, Forwardil ja Keralatil on võimalik osta Wienerbergeri tooteid põhjendatud tingimustel, siis langesid ära menetluse aluseks olevad asjaolud. Seetõttu pidas Konkurentsiamet perspektiivituks analüüsida Wienerbergeri poolt lepingute lõpetamist ja kehtestatud hindasid. Selgitame täiendavalt, et Eestis ja Venemaal kehtivad hinnad võivad iseenesest olla erinevad ning ainuüksi hinnaerinevus riikide lõikes ei anna piisavat alust kahtlustada, et Eesti hind on ebaõiglaselt kõrge.

Eesti hinnakirjades sisalduvate hindade vastuolu kohta konkurentsiseadusega ei ole järelevalve- ega vaidemenetluses esitatud konkreetseid andmeid, mille põhjal võiks arvata, et need võivad olla vastuolus konkurentsiseadusega. Konkurentsiamet selgitab, et ebaõiglaste hindade tuvastamine eeldab keerulise majandusliku analüüsi teostamist. Vastava analüüsi teostamiseks ja Wienerbergeri hinnakujunduse kontrollimiseks ei piisa üksnes ühe ettevõtja paljasõnaliselt arvamusest, et teise ettevõtja poolt kehtestatud hinnad on ebaõiglaste. Lisaks, Wienerbergeri 2013. a majandusaasta aruande kohaselt oli ettevõtja kahjum -1 147 629 eurot. Konkurentsiameti hinnangul kinnitab see näitaja täiendavalt, et puudub mõistlik alus kahelda, justkui oleks Wienerbergeri hinnad ebaõiglaselt kõrged.

Konkurentsiamet ei nõustu Vaides esitatuga selles, et on rikkunud Otsuse põhjendamiskohutust, kui avaldas üksnes kahtlust konkurentsiseaduse kohaldumise kohta. Viidatud mittekategorilises vormis esitatud selgitused ei ole järelevalvemenetluse lõpetamise aluseks. Samuti ei põhjendanud Konkurentsiamet nende selgitustega oma kaalutlusi selle kohta, miks otsustati Wienerbergeri tegevuse kontrollimiseks alustatud järelevalvemenetlus KonkS § 63⁴ p-i 9 alusel lõpetada. Kuivõrd selgitused konkurentsiseaduse võimaliku mittekohaldumise kohta esitati järelevalvemenetluse lõpetamist puudutavatele põhjendustele lisaks ning selgitused ei ole haldusakti kohustuslikuks osaks, ei olnud ka oluline ja vajalik selles küsimuses lõpliku seisukoha kujundamine ning seetõttu jääb Konkurentsiamet juba Otsuses esitatu juurde. Samas peab Konkurentsiamet siiski oluliseks rõhutada, et on jätkuvalt seisukohal, et taotluses silmas peetud tegevus puudutab eeskätt konkurentsiolukorda Venemaal. Logowest ostis Wienerbergerilt tooteid eesmärgiga müüa neid Venemaale ning üksnes asjaolu, et ostu-müügitehingud leidsid aset Eestis, ei tähenda, et need oleksid realselt mõjutanud konkurentsiolukorda mõnel Eestit hõlmaval kaubaturul. Konkurentsiamet leiab, et ka Vaides ei ole suudetud selgitada, millisel võimalikul Eestit hõlmavalt kaubaturul konkurentsi väidetavalt mõjutati. Arvestades Logowesti äritegevuse eripärasid tuleb asuda seisukohale, et ta ei konkureeri näiteks Bauhofi, K-rauta jt Eestis tegutsevate telliste jae- ja hulgimüüjatega. Pigem konkureeris Logowest teiste Venemaal tegutsevate telliste jae- ja/või hulgimüüjatega. Sellest tuleneb, et mõjutatud kaubaturud asuvad pigem Venemaal.

3. Otsuse õiguspärasus

Võttes arvesse eeltoodud vaideotsuse põhjendusi, leiab Konkurentsiamet, et vaidlusalune Otsus on õiguspärane ja kooskõlas HMS §-s 54 sätestatuga. Vaidlustatud Otsus on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele. Vaides esitatud väited ei anna alust vaidlustatud Otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes HMS § 85 p-st 4,

otsustan

jätta Logowest OÜ 15.08.2014 vaie Konkurentsiameti 16.07.2014 otsusele nr 5.1-5/14-020 rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
peadirektor

Vastavalt HMS § 87 lg-le 1 on isikul, kelle vaie jääb vaidemenetluses rahuldamata või kelle õigusi on vaidemenetluses rikutud, õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse.

Ärakiri on Konkurentsiameti 24.09.2014 vaideotsuse nr 5.1-5/14-026 originaaliga samane.

Ärakirjas on ärisaladuseks loetud teabe asemel kasutatud tähist [...].

07.11.2014

Maris Kado, Konkurentsiameti konkurentsiteenistuse järelevalveosakonna nõunik.